

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát
Masarykova 801/28, 460 01 Liberec**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-862/23-L
Sp. zn. ČŠIL-S-162/23-L

Název	Základní škola Železný Brod, Školní 700, příspěvková organizace
Sídlo	Školní 700, 468 22 Železný Brod
E-mail	skola@zs-skolni.cz
IČO	70 694 974
Identifikátor	600 078 515
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Zdeněk Kučera
Zřizovatel	Město Železný Brod
Místo inspekční činnosti	Školní 700, Železný Brod
Inspekční činnost na místě	23.–25. 10. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, naplňování školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy, případně s rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola Železný Brod, Školní 700, příspěvková organizace (dále „škola“) poskytuje základní vzdělávání, zájmové vzdělávání a školní stravování. Nejvyšší povolené počty jsou 600 žáků v základní škole, 90 ve školní družině a 1000 strážníků ve školní jídelně. K datu

inspekční činnosti se vzdělávalo v 17 třídách 356 žáků, z toho 36 s odlišným mateřským jazykem a 33 se speciálními vzdělávacími potřebami, ve třech odděleních školní družiny 85 žáků. Služby školní jídelny využívá 91 % žáků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy je ve funkci od roku 2019. Od svého nástupu nastavil funkční systém řízení a účelně delegoval část kompetencí a odpovědnosti na svou zástupkyni a vedoucí vychovatelku. Společně tvoří tým, který efektivně uplatňuje své manažerské schopnosti i odborné zkušenosti při dalším rozvoji školy. Rezervy jsou v odborném vedení 1. stupně. Prostor pro zvýšení kvality pedagogického procesu nabízí zřízení pozice garanta kvality vzdělávání žáků 1. stupně. Zapojení širšího okruhu pedagogů do spolurozhodování o chodu školy spolu s účelným vnitřním systémem předávání informací přispívá k jednotnému nastavení podmínek a průběhu vzdělávání ve všech součástech školy. Využívaný elektronický informační systém podporuje rychlou a efektivní komunikaci všech aktérů vzdělávání. Dílčí cíle dalšího rozvoje školy, které jsou zaměřeny především na vzdělávací a výchovnou oblast, klima školy a otevřené partnerství směřující k vzájemnému respektu a přijetí zodpovědnosti za své chování a jednání, se daří postupně naplňovat. Kontrolní mechanismy jsou ne zcela funkční v oblasti hospitační činnosti, kdy vedení školy průběžně hodnotí práci pedagogických pracovníků, ale bez zpětné vazby o účinnosti použitých metod a forem práce ve vztahu k rozvoji klíčových kompetencí.

Pedagogický sbor je převážně tvořen zkušenými a odborně kvalifikovanými pedagogy, začínajícího vyučujícího škola nemá. Vzájemná spolupráce většiny pedagogů probíhá v rámci předmětových komisí a metodických sdružení. Z průběhu sledovaných hodin bylo patrné v některých hodinách zařazování účinnější strategie s ohledem na podporu nadaných žáků. Vedení školy podporuje odborný růst pedagogů, dopad absolvovaných vzdělávacích aktivit do výuky se projevuje v rozdílné míře.

Poradenské služby jsou ve škole zajišťovány průběžnou spoluprací výchovného poradce, a pedagoga pověřeného prevencí patologických jevů a ředitelem školy. Dlouhodobě uplatňované preventivní strategie školy účelně působí na předcházení rizikových jevů v chování a jednání žáků. Prevence rizikového chování žáků je součástí výuky, stejně tak i volnočasové aktivity organizované školou s úzkou spoluprací se zákonnými zástupci.

Škola aktivně pomáhá vytvářet dobré vztahy mezi učiteli a žáky, budovat pozitivní vztahy uvnitř třídních kolektivů i mezi zákonnými zástupci a školou. Příznivé prostorové a materiální zázemí i erudice vychovatelů školní družiny vytváří dlouhodobě optimální podmínky pro kvalitní poskytování zájmového vzdělávání žáků v oblasti atraktivních aktivit za účelem podpory osobnosti žáků s ohledem na jejich zájmy a potřeby.

Škola při realizaci vzdělávání rozvíjí efektivní spolupráci s řadou externích partnerů. V úzké součinnosti se zřizovatelem se vedení školy daří modernizací výukových prostor a vybavení vytvářet kvalitní a bezpečné materiální zázemí pro základní i zájmové vzdělávání. Společné prostory jsou žáky využívány k relaxaci a aktivnímu trávení přestávek. Velký důraz je kladen na spolupráci se zákonnými zástupci, kteří se aktivně zapojují do života školy. Významná je spolupráce s místní střední školou, která umožňuje žákům získávat informace o možnostech profesního směřování a podporuje rozvoj jejich specifického nadání. Četné a dlouhodobě úspěšné aktivity pořádané ve spolupráci s místními organizacemi a spolky, které jsou nedílnou součástí vzdělávacího procesu, přispívají k vytváření a upevňování pozitivního vztahu žáků k místnímu regionu.

Škola aktivním zapojením do projektové činnosti získává finanční zdroje, které účelně využívá k obohacení vzdělávací nabídky zejména v oblasti informačních technologií. Cíleně se zaměřuje na oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, vyhodnocuje bezpečnostní rizika, analyzuje nejčastějších příčiny úrazů a přijímá opatření k jejich prevenci vzhledem k podmínkám a prostředí školy. Průběžně poučuje žáky o případných rizicích a bezpečném chování a udržuje používané pomůcky a tělovýchovné nářadí v provozuschopném stavu. Monitoruje pohyb ve třídách v době přestávek. Vstup do budovy je zabezpečen proti vniknutí. Škola dlouhodobým využíváním potravinových projektů („Ovoce, zelenina a mléko do škol“, dotované školní obědy) společně s vhodnou nabídkou pestré vyvážené stravy podporuje zdravou životosprávu žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání probíhalo v estetickém a podnětném prostředí většinou v příjemné a otevřené komunikaci žáků a učitelů, kdy žáci dodržovali nastavená pravidla. Mezi učiteli a žáky panoval vzájemný respekt. Výuka na obou stupních probíhala na rozdílné úrovni.

V části sledovaných hodin na prvním stupni byla výuka zdařilá, názorná, činností, vedená efektivními a pestrými formami a metodami. Celkově však převažovalo tradiční pojetí výuky založené na dominantním postavení učitele, které nebylo vždy organizačně ani metodicky promyšlené. Nevyužívání názorných pomůcek včetně přístupné didaktické techniky a zvolené vzdělávací strategie vedly k nerovnoměrnému zapojení žáků do vzdělávacího procesu i k jejich nekázní. Realizované aktivity nedostatečně reagovaly na potřeby žáků učit se, rozvíjet a zdokonalovat nové dovednosti. Nedostatkem byla také absence shrnutí učiva v průběhu či závěru vyučovací jednotky, a tím i ověření splnění vzdělávacího cíle. Současně vyučující nevyužívali příležitosti k sebehodnocení či k vzájemnému hodnocení žáků podle předem stanovených kritérií. Méně efektivní práce s chybou ne vždy dostatečně podporovala proces učení žáků. Hospitované hodiny se vyznačovaly nápaditou průběžnou motivací formou her, písni i atraktivními nabízenými činnostmi. Žáci byli aktivní, dokázali propojovat učivo s vlastními zkušenostmi, vzájemně komunikovat, spolupracovat, respektovat se. Pozitivní dopad na rozvoj přírodovědné i čtenářské gramotnosti mělo zařazení prožitkového učení, účinně byla podporována matematická gramotnost či rozvíjeny manuální dovednosti a fantazie žáků.

Výuka na druhém stupni se vyznačovala pečlivě připravenými hodinami. Vyučující jen ojediněle nebrali ohled na individualitu jednotlivých žáků, požadavky a úkoly většinou přizpůsobovali jejich možnostem. Cíleně podporovali jedince se specifickými potřebami, spolupráce s asistenty pedagoga byla účelná. Vzdělávací cíl byl většinou formulován jako téma hodiny, méně často v podobě měřitelného pokroku žáků, jehož míru splnění by bylo možno na konci vyučovací jednotky zhodnotit. Převládaly hodiny s pevně stanovenou strukturou a dominující rolí učitele. I při převažující frontální výuce se vyučující snažili udržovat s žáky neustálý kontakt a průběžnými otázkami je s různou mírou úspěšnosti podněcovali k aktivitě. K posílení názornosti efektivně využívali experiment, ukázky přírodnin, předem připravené digitální materiály, práci s atlasem. Pozitivní dopad na rozvoj žáků mělo zařazení prožitkového učení ve vzdělávací oblasti umění a kultura, včetně rozvoje manuálních dovedností a fantazie žáků. Výuka informatiky byla založena na praktických dovednostech informačních systémů, vysokou úroveň se vyznačovaly praktické činnosti. Výklad byl ve většině hodin doplněný samostatnou prací žáků, méně často prací párovou či skupinovou.

Čtenářskou gramotnost podporuje vedení žáků k aktivnímu čtenářství, zapojení do řady projektů a spolupráce s místní knihovnou. Pozitivem pro rozvoj jazykové gramotnosti je výuka anglického jazyka od první třídy. Ve výuce anglického jazyka převládala čeština, naopak výuka druhého cizího jazyka probíhala převážně ve vyučovacím jazyce. Učivo bylo zpravidla upevňováno důkladným procvičováním, méně často se objevily aktivity podporující vlastní tvořivost žáků. Ve většině hodin byl kladen důraz na rozvoj vědomostní i dovednostní složky, v odpovídající míře se objevovaly aktivity rozvíjející u žáků postoje či kritické myšlení.

Žádoucí diferenciací učiva spočívající v žakovské volbě úloh různé kognitivní náročnosti byla zaznamenána méně často. V hodinách převládal jednosměrný přenos informací mezi učitelem a žáky. Zdařilé prvky badatelské výuky, kdy žáci formulovali hypotézu na základě vlastního pozorování, byly využity ve sledované hodině chemie. Prostor pro zlepšení se nabízí v systematickém vedení žáků k vyhledávání informací z různých zdrojů s následným kritickým využitím a rovněž v podpoře jejich komunikačních dovedností. Limitujícím faktorem, který ovlivňoval efektivitu sledované výuky tělesné výchovy a kladl na učitele vysoké nároky v souvislosti se zajištěním bezpečnosti, byl vysoký počet žáků ve skupině (devátý ročník).

Otevřený a respektující přístup vychovatelů školní družiny ke všem účastníkům vytvářel přátelské a prosociální prostředí. Efektivní uplatňování aktivizačních metod podporovaly motivaci žáků k bezprostřednímu zapojení do nabízených pestrých aktivit. Vychovatelé zdařile rozvíjeli dětskou fantazii, zručnost, kreativitu i estetické cítění. Žákům dávali dostatek prostoru k volným hrám, relaxaci i k pobytu v přírodě, přihlíželi k jejich zájmům a potřebám. Nenásilnou formou je učili poznávat a ochraňovat přírodu, vedli ke kladnému vztahu k místu, kde žijí. Žákům podávali průběžnou zpětnou vazbu, došlo i na sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola přijímá žáky k základnímu vzdělávání na základě rovného přístupu s ohledem na příslušnost ke spádovému obvodu. Sleduje jejich vzdělávací výsledky průběžně i na konci jednotlivých klasifikačních období, a to na úrovni jednotlivých vyučujících, třídních učitelů, případně školního poradenského pracoviště či školské rady. Zákonní zástupci žáků jsou o těchto výsledcích informováni prostřednictvím školního elektronického systému, případně na pravidelných třídních schůzkách. Učitelé pro hodnocení vzdělávacích výsledků využívají standardní hodnotící nástroje. Příležitostí ke zlepšení je systematické využívání externího hodnocení a jeho analýzu k přijímání opatření v oblasti efektivit a dalšího zkvalitňování vzdělávání.

V rámci volitelných předmětů škola cíleně připravuje žáky k přijímacím zkouškám na střední školy. Převážná část absolventů pokračuje ve studiu v některém z maturitních oborů středního odborného vzdělávání, ke studiu na čtyřletých gymnáziích bylo v posledních dvou školních letech přijato v průměru 11 % žáků devátých ročníků, na učební obory s výučním listem jich ve stejném období odešlo v průměru 15 %. Jednotlivci po ukončení pátého ročníku pokračují v plnění povinné školní docházky na víceletém gymnáziu (v posledních dvou letech celkem tři žáci).

Na konci posledního uzavřeného školního roku prospělo na druhém stupni ZŠ s vyznamenáním 32 % žáků (na prvním stupni 79 %), neprospěli pouze jednotlivci. Pochvaly svou četností výrazně převažují nad kázeňskými opatřeními. Pozitivem je, že celkový počet zameškaných hodin ve školním roce 2022/2023 meziročně poklesl ze 118 na 68 hodin

na žáka, což dokládá úspěšnou snahu školy v osvojování sociálních dovedností a morálních hodnot. Počty neomluvených hodin v jednotlivých letech závisí na případných excesech jednotlivců, které jsou operativně řešeny se zákonnými zástupce žáka. U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a s odlišným mateřským jazykem probíhají vždy hodnocení s tolerancí, všem je nabízeno také doučování. Žákům nadaným je věnována pozornost jen v ojedinělých případech, není systémová.

Škola podporuje zodpovědnost žáků za vlastní vzdělávání realizací činnosti školního parlamentu. Žáci se podílí na spoluorganizaci školních akcí (Halloween, Akademie, vánoční trhy, speciální dny – barevný týden) a na zlepšení podmínek pro výuku. Účast na jednotlivých akcích pomáhá budovat zdravé klima školy a pozitivně ovlivňuje osobnostně sociální rozvoj žáků. Z dotazníkového šetření o stavu společenského prostředí vedení školy získává informace od pedagogů, žáků i zákonných zástupců. Práce s klimatem tříd neprobíhá celoškolsky, pouze je nahodile řešena v třídnických hodinách.

Škola cíleně podporuje účast svých žáků v nejrůznějších sportovních i naukových soutěžích a předmětových olympiádách. Počty takto zapojených žáků lze v regionálním srovnání hodnotit jako nadprůměrné. Jednotlivci v těchto soutěžích dosahují řady úspěchů (ve školním roce 2022/2023 čelní umístění v okresním kole a postup do krajského kola v matematické, dějepisné a chemické olympiádě či v recitační soutěži). Četné jsou i úspěchy žáků školy ve sportovních soutěžích jednotlivců i družstev.

Dlouhodobá pestrá nabídka atraktivních zájmových aktivit školní družiny podporuje všestranný rozvoj osobnosti žáků s ohledem na jejich zájmy a potřeby. Příkladné je propojení výchovy a vzdělávání školní družiny s místním regionem, s praktickým životem i spolupráce s externími subjekty.

Závěry

Vývoj školy

- Proběhla změna na pozici ředitele školy i jeho zástupkyně
- Došlo ke zkvalitnění materiálních podmínek podporující vyšší efektivitu vzdělávání
- Byla vybudována venkovní učebna a zřízena hydroponní zahrádka
- Výrazně se zvýšil rozvoj projektových aktivit
- Od minulé inspekční činnosti se zvýšil počet účastníků školní družiny o 10 %

Silné stránky

- Základní škola
- Podpora názornosti přírodovědného vzdělávání zejména prostřednictvím ukázek přírodnin, experimentů a digitálních materiálů na 2. stupni vzdělávání. (4.1)
- Podpora účasti žáků školy na předmětových soutěžích a olympiádách. (6.1)
- Školní družina
- Dlouhodobá pestrá nabídka atraktivních zájmových aktivit školní družiny podporuje všestranný rozvoj osobnosti žáků s ohledem na jejich zájmy a potřeby. (4.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Základní škola
- Rezervy jsou v odborném vedení 1. stupně v oblasti metodiky. (1.1)
- Pro oblast primární prevence je nutné zajistit kvalifikovaného metodika prevence. (3.1)
- Nízká míra diferenciací či využití aktivizujících metod a forem práce. (4.2)
- Prostor ke zlepšení nabízí efektivní využívání didaktických pomůcek pro lepší názornost výuky na 1. stupni vzdělávání, systematické vedení žáků k vyhledávání informací z různých zdrojů, jejich kritické analýze a využití. Vyučující nevyužívali příležitosti k sebehodnocení či vzájemnému hodnocení žáků podle předem stanovených kritérií. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Věnovat se systematickému metodickému vedení pedagogického sboru.
- Nastavit důsledný kontrolní systém pedagogického procesu, hospitační činnost cíleně směřovat ke konkrétním doporučením pro zkvalitnění výuky a vzdělávání.
- Ve výuce ve větší míře zařazovat diferencované zadávání úkolů s ohledem na rozdílné znalosti a dovednosti a odlišné tempo práce žáků, cíleně podporovat aktivizaci a motivaci žáků ve výuce uplatněním kooperativních forem práce a účelným využíváním dostupné didaktické techniky učiteli i žáky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace, s účinností od 1. 4. 2017
2. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitele Základní školy Železný Brod, Školní 700, příspěvková organizace s účinností od 1. července 2019, se zkušební dobou 6 měsíců od vzniku pracovního poměru, bez uvedené délky funkčního období
3. Výpisy z rejstříku škol a školských zařízení <http://rejskol.msmt.cz> ke dni 13. 10. 2023 (ZŠ, ŠD, ŠJ)
4. Školní řád Základní školy Železný Brod, platný od 1. 9. 2019, dodatek platný od 1. 9. 2023
5. Dotazníkové šetření České školní inspekce
6. Výroční zprávy, školní roky 2021/2022 a 2022/2023
7. Třídní knihy vedené ve školním roce 2023/2023, elektronická forma, vzorek
8. Rozvrhy hodin platné ve školním roce 2023/2024 k datu inspekční činnosti
9. Zápisy z pedagogických rad vedených ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 ke dni inspekční činnosti

10. Zápisy z jednání školské rady ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024
11. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s motivačním názvem „Duhová škola“, platný od 1. 8. 2007, aktualizovaný k 1. 9. 2023
12. Školní vzdělávací program pro školní družinu, platný ve školním roce 2023/2024
13. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzorek)
14. Souhrnná dokumentace zájmového vzdělávání vedená ve školním roce 2023/2024 k datu inspekční činnosti
15. Inspekční zpráva, čj. ČŠIL-184/19-L, Protokol o kontrole, čj. ČŠIL-185/19-L
16. Kniha úrazů
17. Dokumentace ke zhodnocení BOZ žáků
18. Dokumentace ke zhodnocení školního stravování
19. Souhrnná dokumentace k hodnocení finančních podmínek
20. Webové stránky školy na adrese <https://www.zs-skolni.cz>

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Lenka Dlabolová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jiří Machačný, školní inspektor

Mgr. Ivana Netušilová, školní inspektorka

Mgr. Jana Polanecká, školní inspektorka

Bc. Jana Čermáková, kontrolní pracovnice

Ing. Andrea Trejtnarová, kontrolní pracovnice

24. 11. 2023